

અનુક્રમણિકા

1. અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામ.....	4
2. અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામના લકબ.....	6
3. હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા.....	7
4. હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા.....	12
5. પાંચ ઈદનો પરિચય.....	17
6. ઈદે જુમ્આ.....	18
7. ઈદુલ અઝહા.....	20
8. ઈદુલ ફિત્ર.....	32
9. ઈદે ગદીર.....	36
10. ઈદે મુબારકિલા.....	39
11. ઈસ્લામી મહિનાઓનાં નામ.....	43
12. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ભાગ 1.....	44
13. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ભાગ 2.....	47
14. હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ.....	55

સબક 1 : અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામ

આપણે શીઆ જફરી મશાયખી મોમિન જમાઅત કહેવાઈએ છીએ.

શીઆ એટલે અલી અલૈહિસ્સલામને માનનારા.

આપણે બાર અઈમ્મા અલૈહેમુસ્સલામને માનીએ છીએ.

આપણે જફરી એટલા માટે કહેવાઈએ છીએ કે આપણા છઠ્ઠા ઈમામ હઝરત ઈમામ જા'ફર સાદિક અલૈહિસ્સલામએ આપણને ફિકહની ઘણી બધી વાતો શીખવી છે.

જો કે દરેક મુસલમાનના પાયાના અકીદા સમાન છે તેમ છતાં ઈસ્લામની અંદર ૭૨ ફિક્કા છે.

મઝહબના ઉસૂલ દરેક ફિક્કા માટે થોડા ઘણા જુદા છે.

ઈસ્લામમાં બે મુખ્ય ફિક્કાઓ છે :

- સુન્ની કે જેઓ રસૂલલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પછી ખુલફાએ રાશેદીનમાં માને છે.

- શીઆ કે જેઓ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ પછી અઠમ્મામાં માને છે.

હદીસે સફીના :

અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામ હઝરત નૂહ અલૈહિસ્સલામની કશ્તી સમાન છે.

“મારી અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામ નૂહ અલૈહિસ્સલામની કશ્તી સમાન છે જે તેના ઉપર સવાર થઈ ગયો તે નજત પામ્યો અને જે તેનાથી પાછળ રહી ગયો તે ડૂબી ગયો.”

આ હદીસમાં રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામને નૂહની કશ્તી સાથે સરખાવ્યા છે. જે પાણ તેમની સાથે મોહબ્બત કરશે અને તેમના કહેવા પ્રમાણે ચાલશે તે બચી જશે અને જે પાણ તેમના વિરુદ્ધ જશે તે ડૂબી જશે.

આ હદીસ ખાના-એ-કા'બાનો દરવાજો પકડીને હઝરત અબૂઝર ગફ્ફારી રઝીઅલ્લાહ અન્હોએ રિવાયત કરી છે.

સબક 2 : અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામના લકબ

અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામ :

અહલેબૈત અલૈહેમુસ્સલામની ખાસિયતોના આધારે ઘણા ઇલ્કાબ છે તેમાંથી દરેકનો સૌથી જાણીતો લકબ નીચે પ્રમાણે લખવામાં આવ્યો છે.

ક્રમ	ઈમામોનાંના મ	લકબ
1	હઝરત ઈમામ અલી અલૈહિસ્સલામ	અમીરુલ મોમિનીન
2	હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ	મુજતબા
3	હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ	સૈયદુશ્શોહદા
4	હઝરત ઈમામ અલી ઝૈનુલ આબેદીન અલૈહિસ્સલામ	ઝૈનુલ આબેદીન
5	હઝરત ઈમામ મોહમ્મદ બાકિર અલૈહિસ્સલામ	બાકિર
6	હઝરત ઈમામ જફર સાદિક અલૈહિસ્સલામ	સાદિક
7	હઝરત ઈમામ મૂસા કાઝિમ અલૈહિસ્સલામ	કાઝિમ
8	હઝરત ઈમામ અલી રઝા અલૈહિસ્સલામ	રઝા
9	હઝરત ઈમામ મોહમ્મદ તકી અલૈહિસ્સલામ	તકી
10	હઝરત ઈમામ અલી નકી અલૈહિસ્સલામ	નકી
11	હઝરત ઈમામ હસન અસ્કરી અલૈહિસ્સલામ	અસ્કરી
12	હઝરત ઈમામ મોહમ્મદ મહદી અલૈહિસ્સલામ	મહદી

સબક 3 : હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા

હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા હઝરત મોહંમદ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની જોજ અને હઝરત બીબી ફતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહાની માતા હતાં.

તેમના પિતા એક માલદાર તાજિર હતા.

જ્યારે તેઓ વફાત પામ્યા તો બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહાએ તેમની તિજરત સંભાળી લીધી. થોડાક સમયમાં તેઓ મક્કા શહેરમાં સૌથી માલદાર તાજિર બની ગયા.

શરૂઆતમાં રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહાને ત્યાં કામ કરતા હતા, પરંતુ હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા તેમના કામથી એટલાં પ્રભાવિત થયાં કે થોડાક સમયમાં બન્નેએ નિકાલ કરી લીધા.

તેમને બે દીકરા થયા. કાસિમ અલૈહિસ્સલામ અને અબ્દુલ્લાહ અલૈહિસ્સલામ, પરંતુ બન્ને દીકરા બાળપણમાં જ વફાત પામ્યા. આ કારણે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ ઘણા દુઃખી થઈ ગયા એટલે જ્યારે તેમના પિત્રાઈ ભાઈ મૌલા અલી

અલૈહિસ્સલામની વિવાદત થઈ તો તેઓ તેમને ઘેરે લઈ આવ્યા અને દીકરાની જેમ જ ઉછેર કરવા લાગ્યા.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ અને હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહાને એક દીકરી હતી. તેમનું નામ હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા હતું.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ મક્કા શહેરની નજીક 'હિરા' નામની એક ગુફાની અંદર ઘણો સમય વિતાવતા હતા. ત્યાં તેઓ અલ્લાહનું ધ્યાન કરતા હતા અને તેની કુદરત ઉપર મનન-મંથન કરતા હતા.

કોઈક વાર તો તેઓ હિરાની ગુફામાં ઘણા દિવસો વિતાવી દેતા હતા.

હઝરત બીબી ખદીજા તેમને ત્યાં નિયમિત મળવા જતાં હતાં. તેઓ તેમને ત્યાં ખાવા-પીવાની વસ્તુઓ આપતાં હતાં અને ધ્યાન રાખતાં હતાં કે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ ત્યાં આરામમાં છે.

જ્યારે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને અલ્લાહે ઈસ્લામનો પયગામ પહોંચાડવાનો હુકમ આપી દીધો તો હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા પહેલી સ્ત્રી હતાં કે જેઓ ઈમાન લઈ આવ્યાં અને મુસલમાન થઈ ગયાં. તેમણે પોતાની બધી દોલત ઈસ્લામની તબ્લીગ માટે આપી દીધી.

હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ સાથે ઘણાં વર્ષો રહીને વફાત પામ્યાં. તેઓ મક્કા શહેરમાં દફન છે.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના કાકા હઝરત અબૂતાલિબ અલૈહિસ્સલામ પણ તે જ વર્ષે વફાત પામ્યા એટલે એ વર્ષને 'આમુલ હુઝન' એટલે કે 'દુઃખનું વર્ષ' કહેવાય છે.

જ્યાં સુધી હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા હયાત હતાં ત્યાં સુધી રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ કોઈ બીજા નિકાહ કર્યા નહીં અને પાછળથી આપે ફરમાવ્યું કે, હઝરત બીબી ખદીજા તેમની સૌથી સારી ઝોજા હતાં.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ફરમાવ્યું છે કે, “હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહા દુનિયાની ચાર સૌથી સંપન્ન સ્ત્રીઓમાંથી છે. બીજી ત્રણ સ્ત્રીઓ આ પ્રમાણે છે :

- હઝરત બીબી આસિયા સલામુલ્લાહ અલૈહા - ફિરઓનની ઝૌજ.
- હઝરત બીબી મરયમ સલામુલ્લાહ અલૈહા - હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામની માતા.
- હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા.

હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહાનું ઘર આ લોકો માટે હંમેશા ખુલ્લું રહેતું :

- અસીરો માટે
- યતીમ અને ગરીબો માટે
- બેઘર માટે
- મઝલૂમ માટે

હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહાનું ઘર સખાવત અને રહેમદિલીનું ઘર કહેવાતું હતું.

એક જાણીતા શાયરે હઝરત ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહાના ઘરનું વર્ણન આવી રીતે કર્યું છે :

- દરેક યતીમ કે જેનો કોઈ સહારો ન હતો તે આ ઘરમાં આવતો હતો.
- દરેક બાપ કે જે પોતાની ઓલાદને ખાવાનું આપી શકતો ન હતો તે આ ઘરમાં આવતો.

- દરેક સ્ત્રી કે જે બેઘર હતી તે આ ઘરમાં આવતી હતી.
- દરેક કે જેને દુઃખ પહોંચતું અને આશરો છીનવાઈ જતો તે આ ઘરમાં આવતું.

આ બંધાને હઝરત બીબી ખદીજા સલામુલ્લાહ અલૈહાના ઘરનો રસ્તો ખબર હતો. તેમની સખાવતમાં, રહેમદિલીમાં અને ધનદોલતમાં આશરો મેળવતા હતા. તેમની સખાવત અને રહેમદિલી દુઃખીઓના દિલો માટે દવા હતી.

સબક 4 : હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા

એક સમયે જ્યારે હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ અને હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ, બન્ને બાલ્યાવસ્થામાં હતા, ત્યારે તેઓ બીમાર થઈ ગયા. તેમના માબાપ મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામ અને હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહાએ એક નઝર માની કે તેમના દીકરા સાજ થઈ જાય તે માટે તેઓ ત્રણ દિવસના રોઝા રાખશે.

નઝર અલ્લાહને કરેલા એ વાયદાને કહેવાય છે કે જે આપણે આપણી મુરાદ પૂરી થાય એ માટે અલ્લાહની રઝા ખાતર અલ્લાહને કરીએ છીએ.

બન્ને ઈમામ થોડા જ સમયમાં તંદુરસ્ત થઈ ગયા એટલે તેમના માબાપે બીજા દિવસે રોઝો રાખવાનું નક્કી કર્યું.

બન્ને નાના ઈમામોએ પણ રોઝો રાખવાનો ઈરાદો કર્યો, અને તેમની સાથે હઝરત બીબી ફિઝ્ઝા સલામુલ્લાહ અલૈહાએ પણ.

પહેલા દિવસે હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહાએ ઈફતાર કરવા માટે નાન (એક પ્રકારની રોટલી) તૈયાર કર્યાં.

સાંજના સમયે બધાએ દુઆ માગી અને ઈફતાર કરવા બેસી ગયાં. તેઓ ઈફતાર કરવા જતાં હતાં કે એક મિસ્કીને દરવાજાને દસ્તક આપી અને ખાવા માટે કંઈક માગ્યું.

બધાએ પોતાના નાન મિસ્કીનને આપી દીધા અને ફક્ત પાણી વડે રોઝો ઈફતાર કર્યો.

બીજા દિવસે તેમણે ફરીથી રોઝો રાખ્યો. ફરીથી હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહાએ ઈફતાર માટે નાન તૈયાર કર્યાં.

ફરીથી જ્યારે તેઓ ઈફતાર કરવાના જ હતા કે એક યતીમ દરવાજા પાસે આવીને ખાવાનું માગવા લાગ્યો.

હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા અને તેમના પરિવારજનોએ બે દિવસથી કંઈ ખાધું ન હતું, તેમ છતાં તેમણે ખુશી ખુશી પોતાના નાન યતીમને આપી દીધા અને ખાધા વગર જ સૂઈ ગયાં.

ત્રીજા દિવસે પણ તેઓ ઈફતાર કરવા બેઠાં હતાં કે એક અસીરે દરવાજા ઉપર દસ્તક આપી અને ખાવાનું માગવા લાગ્યો.

જરાય પણ ખચકાયા વગર તે બધાએ પોતાના નાન તેને આપી દીધા.

અલ્લાહને તેમની આ સખાવત એટલી બધી ગમી ગઈ કે તેણે અહલેબૈતની સખાવતની શાનમાં કુરઆને મજીદમાં ‘સૂરએ દહર’ નાઝિલ કર્યો.

બોધપાઠ :

તમારો પોતાનો વિચાર કરતાં પહેલાં બીજાનો વિચાર કરો. એ મહત્વનું નથી કે તમે કેટલું આપો છો, પણ તમારા આપવા પાછળની નિયત મહત્વની છે.

હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહાની સૂઈ જતાં પહેલાંની ઈબાદત

હઝરત બીબી ફાતેમા ઝહરા સલામુલ્લાહ અલૈહા વડે આ એક રસપ્રદ કિસ્સો રિવાયતમાં આવેલો છે. આપે ફરમાવ્યું છે કે, “એક દિવસ હું સૂઈ જવાની તૈયારીમાં હતી કે અચાનક મેં મારા વાલિદ હઝરત મોહમ્મદ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્વમને અમારા કમરામાં આવતા

જોયા. આપે ફરમાવ્યું, “મારી વહાલી દીકરી ફાતેમા ઝહરા ! આ ચાર વાતો કરી લીધા પહેલાં ક્યારેય સૂઈ ન જતાં.

1. “આખા કુરઆને મજીદની શરૂઆતથી લઈને અંત સુધી તિલાવત કરવી.
2. “અલ્લાહ પાસે તમારી વફાત પછી તેના મહાન નબીઓની શફાઅત મેળવવાની દુઆ કરવી.
3. “આટલું યાદ રાખો કે બધા મોમિનો તમારાથી રાજી છે કે નહીં.
4. “મક્કા શહેર જઈને હજ કરવી.””

હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહાએ આગળ ફરમાવ્યું કે, “આટલું કદા પછી મારા વાલિદ હઝરત મોહંમદ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ નમાઝ પઢવા લાગ્યા. તેઓ નમાઝ પઢી લે ત્યાં સુધી મેં રાહ જોઈ. પછી મેં આપને આગળ પૂછ્યું, મેં સવાલ કર્યો કે, “યા રસૂલલ્લાહ ! આપે મને સૂઈ જતાં પહેલાં ચાર વસ્તુ કરવાની કહી છે, પણ વહાલા વાલિદ ! હું આટલી બધી બાબતો કેવી રીતે કરી શકું ? રાતની આ ઘડીએ હું આ બધી વસ્તુઓ નથી બજાવી લાવી શકતી.”

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ મુસ્કુરાયા અને જવાબ આપ્યો,

1. “જો તમે ‘સૂરએ ઈખ્લાસ’ની તિલાવત ત્રણ વાર કરો તો જાણે તમે આખા કુરઆને મજીદની તિલાવત શરૂઆતથી લઈને અંત સુધી કરી લીધી.

2. જો તમે મારા અને બીજા બધા મહાન નબીઓ ઉપર સલામ મોકલો તો જાણે તમે તમારા હકમાં અમારી શક્ષાઅત મેળવી લીધી.
3. જો તમે મોમિનો માટે દુઆ માગો તો જાણે તમે તેમને રાજી કરી લીધા.
4. તમે આટલો ઝિક્ર કરો :

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

એટલે કે જાણે તમે હજ કરી લીધી.”

સબક 5 : પાંચ ઈદનો પરિચય

ઈદ એટલે કે ફરી ફરીને પાછો આવતો દિવસ.

ઈસ્લામમાં આપણે ઈદ એક તહેવારની જેમ મનાવીએ છીએ કારણ કે તે દર વર્ષે આવે છે.

સૂરએ માએદામાં હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામએ અલ્લાહ પાસે જન્નતની વાનગીની દુઆ કરી, એટલા માટે કે તેમના માનનારાઓ ઈમાન વધારવા માટે મોઅજિઝો જોવા માગતા હતા, અને તે દિવસને તેઓ ઈદના દિવસ તરીકે ઉજવવા માગતા હતા.

આપણે ખુશનસીબ છીએ કે આપણા માટે એક વર્ષમાં પાંચ પ્રકારની ઈદો હોય છે :

1. ઈદે જુમ્આ
2. ઈદુલ અઝહા
3. ઈદુલ ફિત્ર
4. ઈદે ગદીર
5. ઈદે મુબાહિલા

સબક 6 : ઈદે જુમ્આ

જુમ્આ એટલે શુક્રવાર. બધા મુસલમાનો માટે આ એક અત્યંત મઝહબી દિવસ છે.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ફરમાવ્યું છે કે, “જુમ્આની નમાઝ બીજા દિવસોની નમાઝો કરતાં અનેક ઘણી અફઝલ છે.”

ઈસ્લામી વર્ષની અંદર રાત દિવસ કરતાં પહેલાં આવે છે માટે જુમ્આનો દિવસ ગુરુવારના મગરિબના સમયે શરૂ થઈ જાય છે.

જુમ્આના દિવસના કેટલાક આમાલ મુસ્તહબ છે.

જુમ્આની રાતના આમાલ (ગુરુવારની રાત્રી) :

- બધા મહૂમ માટે સૂરએ ફાતેહા પઢવા.
- સૂરએ યાસીનની તિલાવત કરવી અને દુઆએ કુમૈલ પઢવી.

જુમ્આના દિવસના આમાલ :

- ગુસ્લ કરવું.
- નખ કાપવા, સારાં કપડાં પહેરવાં અને અત્તર લગાડવું.
- મહૂમોની કબરોની ઝિયારત કરવી.
- મસ્જિદમાં ભેગા થઈને એક સાથે નમાઝ અદા કરવી.

સબક 7 : ઈદુલ અઝહા

ઈદુલ અઝહા એટલે કુરબાનીની ઈદ.

આ ઈદ દસમી ઝિલ્હજના દિવસે આવે છે. આ ઈદની સાથે હજ પૂરી થાય છે.

આ ઈદ હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામના હાથે થયેલી હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામની કુરબાનીની યાદગાર છે.

એક દિવસે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામએ સ્વપ્નમાં જોયું કે તેઓ તેમના દીકરા હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામની કુરબાની આપી રહ્યા છે. આ દિવસને ‘યન્મે તરવીયા’ એટલે કે ‘પહેલા સ્વપ્નનો દિવસ’ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને અલ્લાહના અહકામ સામાન્ય રીતે સપનામાં જ મળતા હતા, પરંતુ આ વખતે તેમને તેમના દીકરાને ઝુબ્હ કરવાનો હુકમ મળી રહ્યો હતો, એટલે તેઓ વિચારમાં પડી ગયા કે સપનું સાચું છે કે નહીં.

બીજા દિવસે પણ તેમને એ જ સપનું આવ્યું એટલે તેમને હવે ખાતરી થઈ ગઈ કે હકીકતમાં આ અલ્લાહનો હુકમ છે. એટલા માટે ઝિલ્લજની ૯મી તારીખને ‘યવ્મે અરફાત’ એટલે કે ‘જાણકારીનો દિવસ’ કહેવામાં આવે છે.

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ તેમના દીકરાને જંગલમાં લઈ ગયા.

શયતાન ઘરડા માણસના રૂપમાં આવ્યો અને હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને કહેવા લાગ્યો કે, “તમે તમારા દીકરાને ઝુબ્હ કરીને મોટી ભૂલ કરી રહ્યા છો.”

શયતાન તેમની પાસે ત્રણ વાર આવ્યો અને ત્રણેય વાર હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામએ તેને સાત સાત કાંકરીઓ મારીને ભગાડી દીધો.

જ્યારે બન્ને મિનામાં પહોંચ્યા તો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામએ તેમના દીકરાને જમીન ઉપર સૂવાડીને છરી હાથમાં લઈ લીધી.

હઝરત ઈસ્માઈલ અલૈહિસ્સલામએ જોયું કે તેમના પિતા ઘણા દુઃખી છે એટલે તેમણે હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામને કહ્યું કે, “તમે તમારી આંખો ઉપર પટ્ટી બાંધી દો એટલે તમે મને ઝુબડ થતા સમયે ન જોઈ શકો.”

હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામએ તેમના દીકરાએ કહ્યું હતું તેમ કર્યું અને પછી પોતાના દીકરાનું ગળુ કાપી નાખ્યું.

પરંતુ જ્યારે તેમણે આંખ પરથી પટ્ટી હટાવી તો આશ્ચર્યમાં પડી ગયા કારણ કે તેમણે ખરેખર એક દુમ્બાને ઝુબડ કરી દીધો હતો અને તેમનો દીકરો તેમની પાસે સલામતીથી ઊભો હતો.

અલ્લાહ તઆલા હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામની આ દુમ્બાની કુરબાનીથી એટલો બધો રાજી થઈ ગયો કે તેણે હજના છેલ્લા તબક્કામાં આવી કુરબાની દરેક મુસલમાન ઉપર વાજિબ કરી દીધી.

ઈદુલ અઝહા વિષે સુંદર સાઈકલની વાર્તા

મારા પિતાને ક્યારેય આળસ અને ફુઝૂલખર્ચી ગમતી ન હતી, પરંતુ ગરીબો માટે તેમનું દિલ ઘણું વિશાળ હતું. મેં (એટલે કે મહદીએ) તેમનાથી આ વાત શીખી છે કે જીવનનો સૌથી મોટો આનંદ આપવામાં છે, લેવામાં નથી.

શિયાળાનો ઠંડો દિવસ હતો. હિજરી સન ૧૪૨૫ના ઈદુલ અઝહાના એક દિવસ પહેલાં અમારા ગામમાં ઈદુલ અઝહાની તૈયારીઓ થઈ રહી હતી. હું ૧૫ વર્ષનો હતો અને ઘણો દુઃખી હતો કારણ કે મારી પાસે સાઈકલ ખરીદવાના પૈસા ન હતા. મારી ઈચ્છા ઈદુલ અઝહાના દિવસે સાઈકલ ખરીદવાની હતી.

હું ઘણો દુઃખી હતો એવામાં મારા પિતા બહારથી પાછા ફર્યા અને કહ્યું કે, “મહદી ! જલ્દીથી ગરમ કપડાં પહેરી લે કેમ કે આજે ઘણી ઠંડી છે.” મને આ વાત સારી ન લાગી. મને સાઈકલ તો મળવાની ન જ હતી, પણ હવે મને મારા પિતા કારણ વગર બહાર લઈ જઈ રહ્યા હતા. અમે અમારાં બધાં કાર્યો પૂરાં કરી ચૂક્યા હતા. દિવસ પૂરો થઈ ગયો હતો અને હવે કોઈ કામ બાકી રહ્યું ન હતું.

પણ મને ખબર હતી કે મારા પિતા ઉતાવળા સ્વભાવના છે એટલે મેં ઊઠીને મારાં જૂતાં, ટોપી અને કોટ પહેરી લીધાં. મારી માએ મને જોઈ માર્મિક સ્મિત આપ્યું. હું દરવાજો ખોલીને બહાર નીકળવા લાગ્યો. કંઈક નવું થવાનું હતું, પણ મને ખબર ન હતી કે શું ? “અરે નહીં,” મેં વિચાર્યું,

“આ તો મારું કામ વધી ગયું.” કારણ કે અમારા ઘરની સામે ઘોડાગાડી ઊભી હતી. અમે જ્યાં પણ જઈ રહ્યા હતા તે નજીકના અંતરે ન હતું અને કામ મોટું લાગતું હતું. મને અંદાજ આવી ગયો. જો કોઈ ભારે વસ્તુ લાવવાની ન હોય તો ઘોડાગાડીમાં બેસવાની જરૂર જ ન હતી.

મારા પિતાએ ઘોડાની લગામ સંભાળી લીધી. હું પરાણે તેમની પાસે બેસી ગયો. મને ઘણી ઠંડી લાગતી હતી. હું દુઃખી હતો. હું ઘોડાગાડીમાં ચડી ગયો એટલે મારા પિતા ઘોડાગાડીને હાંકીને ઘરનું ચક્કર લગાવીને તેને પરસાળ સુધી લઈ ગયા. તેઓ ઊતરી ગયા એટલે હું પણ ઊતરી ગયો.

“હું વિચારું છું કે, આપણે પરસાળની ચારે બાજુ પાટિયાં મૂકીને બંધ કરી દઈએ.” મારા પિતાએ કહ્યું, “ચાલો, મારી મદદ કરો.” હું ગભરાઈ ગયો, “પાટિયાં ! આ તો ભારે કામ છે.”

જ્યારે અમે પાટિયાં મૂકી દીધાં તો મારા પિતા પરસાળની અંદર ગયા અને લાકડાંનો ભારો લઈ આવ્યા. આ શું કરી રહ્યા છે ?

છેવટે મારાથી રહી શકાયું નહીં. મેં પૂછી લીધું, “પિતાજી ! તમે શું કરી રહ્યા છો ?”

મારા પિતાએ વળતો સવાલ કર્યો કે, “શું તમે મુખ્તારની વિધવાને હમણાં હમણાં મળ્યા છો ?”

મુખ્તારની વિધવા અમારા ઘેરથી બે માઈલના અંતરે રહેતાં હતાં. એકાદ વર્ષ પહેલાં તેમના પતિનો ઈન્તેકાલ થઈ ગયો હતો. તેમના ત્રણ દીકરા હતા, તેમનો સૌથી મોટો દીકરો આઠ વર્ષનો હતો, હા, હું તેમને મળી આવ્યો છું. પરંતુ તેથી શું ?

મેં જવાબ આપ્યો કે, “હા, તમે કેમ પૂછી રહ્યા છો ?”

મારા પિતાએ જવાબ આપ્યો કે, “તેમને આજે જ મળી આવ્યો છું. તેમનો દીકરો જાફર આપણા લાકડાંના ઢગલાની અંદર બળતાણ માટે નાની નાની લાકડીઓ શોધી રહ્યો હતો.”

તેમની પાસે બળતાણ પૂરું થઈ ગયું છે. આટલું કહ્યા પછી મારા પિતા બીજો ભારો લઈ આવવા માટે પરસાળની અંદર ગયા. હું તેમની પાછળ પાછળ ગયો. અમે અમારી ઘોડાગાડીની અંદર લાકડાંનો એટલો ઊંચો ઢગલો કરી દીધો કે હું વિચારવા લાગ્યો કે હવે ઘોડો આ વજન ઉપાડી શકશે કે નહીં ? છેવટે અમે ઢગલો કરવાનું બંધ કર્યું અને મારા પિતા ઘરની અંદર ચાલ્યા ગયા.

જ્યારે તેઓ પાછા આવ્યા તો તેમણે જમણા ખભે આટાની બોરી ઊંચકી રાખી હતી અને તેમના ડાબા ખભે એક નાની બોરી હતી. તેમાં કોઈ બીજી વસ્તુ હતી. “નાની બોરીમાં શું છે ?” મેં પૂછી જોયું. મારા પિતાએ જવાબ આપ્યો, “જૂતાં. તેમની પાસે જૂતાં નથી. જ્યારે જાફર આપણા લાકડાંના ઢગલાં પાસે આવ્યો હતો તો તેણે પોતાના પગ કોથળીઓથી બાંધેલા હતા. મેં બાળકો માટે થોડીક મીઠાઈ પણ લઈ લીધી છે. મીઠાઈ વગર તેઓ ઈંદુલ અઝલા કેવી રીતે મનાવશે ?”

અમે બન્ને મુખતારની વિધવાના ઘર તરફ નીકળી પડ્યા. રસ્તામાં કંઈ વાત થઈ નહીં. હું વિચારવા લાગ્યો કે મારા પિતા શું કરી રહ્યા છે ! અમે પણ માલદાર ન હતા. હા, અમારી પાસે લાકડાંનો ઢગલો ઘણો મોટો હતો જો કે તે પણ એકલી ડાળીઓ હતી કે જેમને કાપીને તેમનાં

પાટિયાં બનાવવાની જરૂર હતી. તે પહેલાં અમે તેનો કોઈ ઉપયોગ કરી શકીએ તેમ ન હતું. અમારી પાસે મટન અને લોટ હતો. અમે તે તેમને આપી શકતા હતા, પરંતુ મને ખબર હતી કે અમારી પાસે પૈસા ન હતા. તો મારા પિતા તેમને જૂતાં અને મીઠાઈ શા માટે આપી રહ્યા હશે ?

ખરેખર, તેમને આવું બધું કરવાની જરૂર શું છે ? મુખ્તારની વિધવાના અમારા કરતાં વધારે નજીકના પાડોશીઓ પણ હતા. આ બધી તેમની જવાબદારી હતી.

અમે મુખ્તારના ઘેર પહોંચ્યા અને ચૂપચાપ લાકડાંના ભારાને ઊતારી દીધો. પછી અમે મીઠાઈ, લોટ અને જૂતાં લઈને દરવાજે પહોંચ્યા. અમે દરવાજો ખખડાવ્યો. દરવાજો એક તિરાડ જેટલો ખૂલ્યો અને એક ભયભીત અવાજે પૂછ્યું, “તમે કોણ છો ?” “બહેન ! હું કરીમખાન છું અને આ મારો મહદી છે.” મારા પિતાએ જવાબ આપ્યો. “અમે થોડા સમય માટે અંદર આવી શકીએ ?”

મુખ્તારની પત્નીએ દરવાજો ખોલીને અમને અંદર આવવા દીધા. તેમણે એક કંબલ ઓઢેલો હતો. બીજા કંબલમાં બાળકો લપેટાયેલાં હતાં અને તેઓ એક સગડીની આગળ બેઠેલાં હતાં. અને એ સગડીમાં એટલી ઓછી આગ હતી કે તે ગરમી પેદા કરી જ શકતી ન હતી. મુખ્તારની પત્નીએ ધ્રુજતા હાથે માચીસ વડે દીવો સળગાવ્યો.

“અમે તમારા માટે થોડીક વસ્તુઓ લાવ્યા છીએ,” મારા પિતાએ કહ્યું અને લોટની બોરી નીચે મૂકી દીધી. મેં મીઠાઈ ટેબલ ઉપર મૂકી દીધી. પછી મારા પિતાએ તેમને જૂતાંવાળી બોરી આપી દીધી.

તેમણે ખચકાતાં ખચકાતાં એક પછી એક જૂતાં કાઢ્યાં. બોરીની અંદર એક જોડી તેમના માટે હતી અને એક એક જોડી બધાં બાળકો માટે હતી. એ મજબૂત જૂતાં હતાં. સૌથી સારા જૂતાં હતાં. એવાં જૂતાં કે જે કદીય ન ફાટે.

હું મુખતારની પત્નીને ધ્યાનથી જોઈ રહ્યો હતો. તેમની આંખોમાં આંસુ છલકાઈ છલકાઈને ગાલ ઉપર આવી રહ્યાં હતાં. તેમણે મારા પિતા તરફ એવી રીતે જોયું કે જાણે કંઈક કહેવા માગતાં હોય પણ તેઓ બોલી ન શક્યાં. “બહેન ! અમે લાકડાંના ભારા પણ લઈ આવ્યા છીએ,” મારા પિતાએ કહ્યું.

તેમણે મારી તરફ જોતાં કહ્યું કે, “મહદી, જાઓ અને લાંબા સમય સુધી ચાલે એટલાં લઈ આવો. ચાલો, આપણે સગડીને સળગાવીએ અને આ કમરાને ગરમ કરી દઈએ.” જ્યારે હું ભારા લેવા ઘરમાંથી નીકળ્યો ત્યારે હું બદલાઈ ચૂક્યો હતો. હું ગળગળો થઈ ચૂક્યો હતો અને મને વાત સ્વીકારતાં શરમ આવે છે પણ મારી આંખમાં ય આંસુ હતાં.

કંબલની અંદર લપેટાઈને સગડીની આગળ બેઠેલાં ત્રણ બાળકો, અને ગાલ ઉપર દોડતાં આંસુ, અને દિલમાં શુક્રગુઝારી લઈને ચૂપચાપ ઊભેલી માતા, મારા મનમાં ફરવા લાગ્યાં.

મારી છાતી ગર્વથી ફૂલી ગઈ અને મને એવા આનંદનો એલસાસ થયો કે તેના પહેલાં મેં ક્યારેય અનુભવ નહોતો કર્યો. મારી રૂઢ ખુશ થઈ ગઈ. મેં ઈદના દિવસે ઘણી વખતે આખું હાંતું, પણ આવી રીતે લોકોનું જીવન બદલાઈ જાય તેવી રીતે ક્યારેય નહોતું આખ્યું. હું જોઈ રહ્યો હતો કે અમારા કારણે આ લોકોના જીવ બચી ગયા હતા. મેં તરત જ સગડી સળગાવી દીધી અને બધા લોકો જોશમાં આવી ગયા. બાળકો ખુશીથી હસવા લાગ્યા, જ્યારે મારા પિતાએ તેમને એક એક મીઠાઈનો ટુકડો આપ્યો ત્યારે મુખ્તારની પત્નીએ એવું સ્મિત આખ્યું કે જે લાંબા સમયથી તેમના ચહેરા પરથી જાતું રહ્યું હતું. છેવટે અમારી તરફ જોઈને બોલ્યાં, “જઝાકલ્લાહ ,મને ખબર છે કે અલ્લાહે તમને મોકલ્યા છે. હું અને મારાં બાળકો અલ્લાહની મદદ માટે દુઆ જ માગી રહ્યાં હતાં.”

હું ઘણો સ્વાભિમાની છું તેમ છતાં હું પાછો ગળગળો થઈ ગયો અને મારી આંખોમાંથી આંસુ વહેવા લાગ્યાં. મેં મારા પિતાને આ પહેલાં આવી રીતે ક્યારેય નહોતા ઓળખ્યા, પણ જ્યારે મુખ્તારની પત્નીએ કહ્યું કે, “તમને અલ્લાહે મોકલ્યા છે.” ત્યારે મને ખબર પડી ગઈ કે આ સાચી જ વાત છે. મને ખાત્રી થઈ ગઈ કે મારા પિતા કરતાં વધારે સારો માણસ દુનિયામાં નથી.

મને બધી વાતો યાદ આવવા લાગી કે તેમણે હંમેશાં મારી મા માટે અને ઘણા બધા બીજા લોકો માટે એટલી મહેનત કરી છે. મારા પિતાના એહસાનોનો કોઈ પાર ન હતો.

મારા પિતાએ આગ્રહ કર્યો કે બધા લોકો પોતપોતાનાં જૂતાં પહેરીને જોઈ લો. મને એ જોઈને આશ્ચર્ય થયું કે બધાં જૂતાં માપસરનાં હતાં. હું વિચારવા લાગ્યો કે મારા પિતાને બધાના માપનો અંદાજ કઈ રીતે આવ્યો ?

અમે વિદાય માટે ઊભા હતા ત્યારે મુખતારની પત્નીની આંખમાંથી આંસુ વહી રહ્યાં હતાં. મારા પિતા દરેક બાળકને પોતાની મજબૂત બાથમાં ઉપાડીને ભેટ્યા. બાળકો તેમને વળગી રહ્યાં અને અમને છોડવા માગતાં ન હતાં. મને ખબર પડી ગઈ કે તેમના જીવનમાં બાપની કેટલી કમી છે અને હું ખુશ હતો કે મારા પિતા સલામત છે.

બહાર નીકળતી વખતે મારા પિતા મુખતારની પત્ની તરફ જોઈને બોલ્યા, “મારી પત્નીએ તમને અને તમારા બાળકોને કાલે ઈદુલ અઝહાની દાવત આપી છે. અમારી પાસે એક મરઘી છે તેને રાંધીશું તો બધાને પહોંચી જશે. તો અમે તમને કાલે પાંચ વાગે લેવા આવીશું. ફરીથી બાળકોને જોઈને ખુશી થશે.”

મુખ્તારની પત્નીએ દાવત સ્વીકારી લીધી અને કહ્યું કે, “ભાઈ, શુક્રિયા. મારે જઝાકલ્લાહ કહેવાની જરૂર નથી મને ખબર છે કે અલ્લાહ તમને જઝા આપવાનો જ છે.” અમે ઘોડાગાડી ઉપર પાછા સવાર થયા ત્યારે મારી અંદરથી ઉષ્માનો સંચાર થયો અને મને ઠંડીનો એહસાસ પણ થયો નહીં. જ્યારે અમે થોડે દૂર પહોંચ્યા તો મારા પિતાએ મને કહ્યું કે, “મહદી ! હું તને કંઈક કહેવા માગું છું.

“તારી મા અને હું એક વર્ષથી આમતેમ થોડા થોડા પૈસાની બચત કરતાં આવ્યાં છીએ કે તારા માટે સાઈકલ ખરીદી શકીએ, પરંતુ અમારી પાસે પૂરતા પૈસા ન હતા. ગઈકાલે એક માણસ આવ્યો કે જેના ઉપર વર્ષોથી મારું કર્ઝ હતું. તેણે કર્ઝના પૈસા ચૂકવી દીધા.

“તારી મા અને હું ઘણાં ખુશ થઈ ગયાં. અમે વિચાર્યું કે હવે અમે તારા માટે સાઈકલ ખરીદી શકીશું એટલે હું સવારે સાઈકલ ખરીદવા શહેર તરફ નીકળી ગયો, પરંતુ રસ્તામાં મેં જાફરને લાકડાંના ઢગલામાંથી લાકડાં શોધતો જોયો એટલે મેં તે પૈસા બાળકો માટે જૂતાં ખરીદવામાં અને મીઠાઈ ખરીદવામાં વાપરી નાખ્યા. તને ખોટું તો નહોતું લાગ્યું ને ?”

મને ખોટું તો નહોતું લાગ્યું. મારી આંખમાં ફરીથી આંસુ વહેવા લાગ્યાં. મને વાત સારી રીતે સમજાઈ ગઈ અને હું ખુશ હતો કે મારા પિતાએ પૈસા નેકીમાં વાપરી દીધા. હવે મારી નજરમાં સાઈકલનું મહત્વ ઘટી ગયું. મારા પિતાએ તો મને સાઈકલ કરતાંય મોટી મોટી નેઅમતો આપેલી

હતી. તેમના કારણે મેં મુખ્તારની પત્નીના ચહેરા ઉપર શુક્રગુઝારીનાં ચિહ્નો જોયાં અને ત્રણ બાળકોના ખીલેલા ચહેરા જોયા.

આ વાત પછી આખા જીવન દરમિયાન જ્યારે પણ મેં મુખ્તારના કુટુંબીજનોને જોયાં અથવા તો લાકડું કાપ્યું ત્યારે મને મારા પિતાની સામે બેસીને તે રાત્રે જે સવારી કરી હતી, તે યાદ આવી જતી. મારા પિતાએ મને મારા જીવનની શ્રેષ્ઠ ઈદ્રુલ અઝહા આપી હતી.

બોધપાઠ :

ઈદ એકબીજાથી હમદદી રાખવાનો સમય છે. કેટલીક વાર આપણને ભેટ સ્વીકારવા કરતાં ભેટ આપવામાં વધારે આનંદ આવે છે. આપણી પાસે જે કંઈ છે તેના લીધે આપણે હંમેશાં અલ્લાહનો શુકર અદા કરતા રહેવું જોઈએ અને જેમની પાસે નથી તેમની મદદ કરતા રહેવી જોઈએ.

સબક 8 : ઈદુલ ફિત્ર

રમઝાનના પાક મહિના પછીનો પહેલો દિવસ 'ઈદુલ ફિત્ર' કહેવાય છે. ઈદુલ ફિત્ર શવ્વાલની પહેલી તારીખે આવે છે.

'ફિત્ર' એટલે 'તોડી નાખવું.' ઈદુલ ફિત્રને એટલા માટે આ નામથી ઓળખવામાં આવે છે કે આ દિવસ રમઝાન મહિનાના રોઝાના સિલસિલાને તોડી નાખે છે.

આ ખુશાલીનો પ્રસંગ છે કારણ કે :

- માહે રમઝાનમાં આપણે કાંતો બિલકુલ ઓછા ગુના કર્યા હોય છે અથવા તો આપણે કોઈ ગુના જ કર્યા નથી હોતા.
- શક્ય છે કે માહે રમઝાનમાં આપણે કરેલી ઈબાદતના કારણે અલ્લાહે આપણા ગુના બક્ષી દીધા હોય.
- માહે રમઝાનના રોઝા રાખીને આપણે સાબિત કરી દીધું હોય છે કે આપણે અલ્લાહની આજ્ઞાનું પાલન કરીએ છીએ.

અલ્લાહે માહે રમઝાન પૂરો થાય ત્યારે ‘ઝકાતુલ ફિત્ર’ને વાજિબ કરેલી છે. ઝકાતુલ ફિત્રના કારણે એવા લોકોને કે જેમની પાસે પૈસા ન હોય એમને પણ અનાજ મળી જાય છે.

ઈદુલ ફિત્રની વાર્તા : મારો ભાઈ

શોએબને તેના ભાઈએ ઈદુલ ફિત્રના દિવસે એક ગાડી ભેટ આપી. જ્યારે શોએબ ઓફિસમાંથી બહાર આવ્યો ત્યારે એક ગરીબ નાનો છોકરો તેની ગાડીના આજુબાજુ ફરીને ગાડીને નિહાળી રહ્યો હતો. છોકરાએ પૂછ્યું કે, “અંકલ ! આ તમારી ગાડી છે ?” શોએબે કહ્યું, “હા, મારા ભાઈએ આ ઈદુલ ફિત્ર માટે આપેલી છે.” નાનો છોકરો આશ્ચર્યમાં પડી ગયો.

છોકરાએ પૂછ્યું કે, “તમારા ભાઈએ તમને આમ જ આપી દીધી છે ? તમારે તેને ખરીદવી પડી નથી ? કાશ કે... !” છોકરો બોલતાં બોલતાં અચકાયો. શોએબને ખબર પડી ગઈ કે છોકરો કંઈક કહેવાની ઈચ્છા કરવાનો હતો. શોએબે વિચાર કર્યો કે છોકરો કહેશે કે કાશ ! મારો પણ એવો ભાઈ હોય, પરંતુ જે વાત છોકરાએ કરી તેનાથી શોએબ પ્રભાવિત થઈ ગયો. તેણે કહ્યું કે, “કાશ કે ! હું પણ એવો ભાઈ બની શકત.” શોએબે છોકરાને જોઈને પૂછ્યું કે, “તમારે મારી ગાડીમાં સવારી કરવી છે ?” “કેમ નહીં,” છોકરાએ જવાબ આપ્યો.

થોડે દૂર ગયા પછી છોકરાની આંખો ચમકવા લાગી. તેણે શોએબને પૂછ્યું કે, “અંકલ ! તમે મારા ઘર સામે ગાડીને લઈ જશો ?” શોએબ હસવા લાગ્યો. તેણે વિચાર કર્યો કે છોકરાને તેના પડોશીઓની સામે ગાડીની બડાઈ મારવી છે.

પરંતુ શોએબ બીજી વાર પણ ખોટો પડ્યો. “તમે, પેલાં બે પગથિયાં દેખાય છે ત્યાં ગાડીને રોકી દેશો?” બાળકે પૂછ્યું. છોકરો દોડીને ઘરમાં ચાલ્યો ગયો. થોડા સમય પછી શોએબે તેના પાછા આવવાનો અવાજ સાંભળ્યો, પરંતુ તે દોડતો પાછો નહોતો આવી રહ્યો. તેના ખોળામાં તેનો નાનો અપંગ ભાઈ હતો. તેણે તેના ભાઈને પગથિયા પર બેસાડી દીધો, પછી તેને ભેટીને તેને ગાડી દેખાડવા લાગ્યો.

“ભાઈ, તેં અંકલને જોયા ? મેં તને હમણાં કહ્યું તેમ તેમના ભાઈએ ઈદુલ ફિત્રના લીધે તેમને ગાડી ભેટમાં આપી છે. તેમને ગાડી માટે એક પૈસોય ચૂકવવો પડ્યો નથી. એક દિવસ હું પણ તને આવી ગાડી ભેટમાં આપીશ, પછી તું પોતે બજારમાં જઈને બધી વસ્તુઓને જોઈ શકીશ.”

શોએબ ગાડીમાંથી બહાર આવ્યો અને તેના નાના ભાઈને તેની આગળની સીટમાં બેસાડી દીધો. એટલે મોટો ભાઈ તેની પાસે બેસી ગયો અને ત્રણેય મળીને એક યાદગાર સવારી કરી.

ઈદુલ ફિત્રના દિવસે શોએબે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની આ હદીસની વાત જાણી કે, “તમારા ભાઈ માટે પણ એ જ ઈચ્છા કરો કે જે ઈચ્છા તમે પોતાના માટે કરો છો.”

સબક 9 : ઈદે ગદીર

ઝિલ્હજની ૧૮મી તારીખે કુરઆને મજીદની અંદર અલ્લાહે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને હુકમ કર્યો કે, રોકાઈ જાઓ ! જે જગ્યાએ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ રોકાયા તે જગ્યાને ‘ગદીર ખુમ’ કહેવામાં આવે છે.

‘ગદીર ખુમ’ એટલે કે ‘ખુમનું તળાવ.’

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમના એક સહાબીએ બધા લોકોને ભેગા કર્યા.

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ નમાઝની ઈમામત કરી.

પછી આપ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ એવી જગ્યાએ ઊભા થયા કે જ્યાંથી બધા લોકો આપને જોઈ શકે. આપે બધા લોકોને કહ્યું કે :

“મારી વફાત પછી હું તમારા માટે બે કિંમતી વસ્તુઓ છોડી જઈશ.

1. અલ્લાહની કિતાબ કુરઆન અને

2. મારી અહલેબૈત. એટલે કે હઝરત બીબી ફાતેમા સલામુલ્લાહ અલૈહા અને બાર ઈમામ અલૈહેમુસ્સલામ.

જે લોકો આ બન્ને વસ્તુઓને એટલે કે કુરઆન અને અહલેબૈતને માનશે તો અલ્લાહ તેમનાથી રાજી રહેશે, પરંતુ જો લોકો ફક્ત કુરઆનને જ માનશે અને અહલેબૈતને નહીં માને, તો અલ્લાહ તેમનાથી રાજી નહીં થાય.”

રસૂલુલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામનો હાથ ઊંચો કરીને બધા લોકોની સામે આપને જાહેર કરીને ફરમાવ્યું કે :

“જેનો હું મૌલા છું, તેના આ અલી મૌલા છે.”

પછી રસૂલુલ્લાહ સલ્વલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ અલ્લાહ પાસે દુઆ માગી કે, “જે અલી સાથે મોહબ્બત કરે તું તેની સાથે મોહબ્બત કર અને જે અલી સાથે નફરત કરે તું તેની સાથે નફરત કર.”

પછી અલ્લાહે આયત નાઝિલ કરી,

પારા-૬, સૂરએ માએદા, સૂરા-૫, આયત-૩

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ
لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا^ط

(આજે મેં તમારા માટે તમારો દીન પરિપૂર્ણ કરી દીધો છે અને મારી નેઅમત તમારા પર સંપૂર્ણ
કરી દીધી છે અને દીને ઇસ્લામ તમારા માટે પસંદ કરી દીધો છે.)

આ દિવસને 'ઈદિ ગદીર' કહેવાય છે.

સબક 10 : ઈદ મુબારકિલા

રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ જુદા જુદા દેશો તરફ ઈસ્લામની દાવત આપતા પત્રો મોકલ્યા. એક પત્ર નજરાનના ઈસાઈઓને પણ મોકલવામાં આવ્યો.

ઈસાઈઓએ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને મળવાની ઈચ્છા દર્શાવી.

જ્યારે તેઓ મદીનામાં આવ્યા તો રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ જોયું કે તે બધા રેશમ અને સોનામાં લદાયેલા છે, એટલે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ દુઃખી થયા અને તેમની સાથે વાતચીત કરી નહીં.

મૌલા અલી અલૈહિરસલામએ તે બધા લોકોને સલાહ આપી કે સીધા સાદા પહેરવેશમાં આવી જાઓ. તેમણે એવું જ કર્યું, એટલે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ તેમને જોઈને રાજી થઈ ગયા.

વાતચીત શરૂ થઈ, પરંતુ ઈસાઈઓએ રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમની વાત ન માની.

તેઓ માનતા હતા કે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ અલ્લાહના દીકરા છે. તેઓ એટલા માટે આવું માનતા હતા કે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામના કોઈ પિતા ન હતા.

અલ્લાહ તઆલા કુરઆને મજીદમાં ફરમાવે છે :

પારા-૩, સૂરએ આલે ઈમરાન, સૂરા-૩, આયત-૫૯

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ ۖ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

(બેશક ઈસાની મિસાલ અલ્લાહની નજરમાં આદમની મિસાલ જેવી છે. તેણે માટીમાંથી તેની

ખિલ્કત કરી, પછી તેને કહ્યું કે, થઈ જા ! તો તે થઈ ગયો.)

આ આયત બતાવે છે કે જો તે લોકો હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામને પિતા ન હોવાના કારણે અલ્લાહનો દીકરો માનતા હોય તો પછી તે લોકોએ હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામને પણ અલ્લાહનો દીકરો જ માનવો પડે કારણ કે તેમને તો ન પિતા છે ન માતા.

ઈસાઈઓ પાસે કોઈ જવાબ ન હતો, પરંતુ તેમણે પોતાની જીદ પકડી રાખી કારણ કે તે લોકો પોતે ખોટા છે તેમ સ્વીકારવા તૈયાર ન હતા.

અલ્લાહે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમને હુકમ કર્યો કે, ઈસાઈઓ સાથે મુબાહિલા કરો અને આ આયત નાઝિલ થઈ.

પારા-૩, સૂરએ આલે ઈમરાન, સૂરા-૩, આયત-૬૧

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَ
 أَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ
 لَكُمْ مِنْكُمْ شُرَكَاءَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦١﴾

(તો પછી જે કોઈ હુજ્જત કરે આપને આ વિષયમાં, એ પછી કે જે કંઈ પહોંચી ગઈ આપના સુધી ઈસ્મની વાત, તો આપ કહી દો ! આવી જાઓ, આપણે બોલાવીએ અમારા દીકરાઓને અને તમારા દીકરાઓને અને અમારી ઓરતોને અને તમારી ઓરતોને અને અમારા નફ્સોને અને તમારા નફ્સોને, પછી આપણે મુબાહિલા કરીએ, પછી કરીએ લાઅનત જુદ્દાઓ ઉપર.)

‘મુબાહિલા’ એટલે ‘એકબીજાઓ ઉપર લાઅનત કરવી.’

બીજા દિવસે એટલે કે ઝિલ્હજની ૨૪મી તારીખે રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમ, હઝરત ઈમામ હસન અલૈહિસ્સલામ, હઝરત ઈમામ હુસૈન અલૈહિસ્સલામ, હઝરત

બીબી ફતેમા સલામુલ્લાહે અલૈહા અને મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામ સાથે મુબાહિલા કરવા આવી ગયા.

ઈસાઈઓ પંજેતન પાકના નૂરાની ચહેરાઓ જોઈને ધ્રુજવા લાગ્યા. તેઓ પાછા પડી ગયા અને તેઓને ખબર પડી ગઈ કે તેઓ મુબાહિલાની અંદર નિષ્કુળ ગયા છે.

સબક 11 : ઈસ્લામી મહિનાઓનાં નામ

ઈસ્લામમાં આપણે ચાંદના હિસાબથી કેલેન્ડર ઉપર ચાલીએ છીએ, સૂરજના હિસાબે નહીં.

ઈસ્લામી કેલેન્ડર ઉપર ચાલવા માટે આપણે ચાંદના આકારથી જાણીએ છીએ કે મહિનાનો કયો દિવસ છે.

ઈસ્લામી મહિનાની અંદર ૨૯ કે ૩૦ દિવસ હોય છે જ્યારે કે અંગ્રેજી કેલેન્ડરમાં ૩૦ કે ૩૧ દિવસ હોય છે.

ઈસ્લામી મહિનાઓ આ પ્રમાણે છે :

1 મોહર્રમ	7 રજબ
2 સફર	8 શાબાન
3 રબીઉલ અવ્વલ	9 માહે રમઝાન
4 રબીઉલ આખર	10 શવ્વાલ
5 જમાદીલ અવ્વલ	11 ઝિલ્કાદ
6 જમાદીલ આખર	12 ઝિલ્હજ

સબક 12 : હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ભાગ 1

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ફિરઓનના મહેલમાં મોટા થયા.

વર્ષો વીતતાં ગયાં. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ મજબૂત શરીરના અને સ્વસ્થ નવયુવાન થઈ ગયા, પછી તેઓ મિસર દેશને છોડીને મદ્યન દેશ ચાલ્યા ગયા. ત્યાં તેમણે હઝરત શોએબ અલૈહિસ્સલામની દીકરી સફૂરા સાથે અકદ કર્યા.

મદ્યનમાં થોડો સમય રહ્યા પછી મિસર દેશ તરફ રવાના થયા.

રસ્તામાં રાત થઈ ચૂકી હતી. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ અને તેમની ઝોજા રસ્તો ભૂલી ગયાં અને દૂર એક આગને સળગતી જોઈ.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ તેમની ઝોજાને કહ્યું કે અહીં જ રોકાઈ જાઓ અને પોતે જ આગની નજીક ગયા. તેઓ ઈચ્છતા હતા કે તાપણી માટે થોડી આગ લઈ આવે.

જ્યારે તેઓ આગ સુધી પહોંચ્યા તો તેમણે જોયું કે લીલા ઝાડમાંથી આગના ભડકા નીકળી રહ્યા છે અને આજુબાજુ કાંઈ જ નથી.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ આશ્ચર્યમાં પડી ગયા અને આમ તેમ જોવા લાગ્યા કે અચાનક તેમને એક અવાજ સંભળાયો, “અય મૂસા ! હું તમારો રબ છું.”

પેલા અવાજે પછી તેમને હુકમ કર્યો કે, “તમારો અસા જમીન ઉપર નાખી દો.” હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ એવું કર્યું કે તરત જ અસા સાપમાં ફેરવાઈ ગયો. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ડરી ગયા, પછી તેમને હુકમ થયો કે, “ડર્યા વગર સાપને હાથમાં લઈ લો.” હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ એવું કર્યું તો સાપ પાછો અસા બની ગયો.

પછી હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને હુકમ થયો કે, “તમારી બગલમાં તમારો હાથ મૂકો.” જ્યારે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ એવું કરીને હાથ પાછો બહાર કાઢ્યો તો તેમનો હાથ તેજ રોશનીથી ચમકવા લાગ્યો જાણે કે તે સૂર્ય હોય.

પેલા અવાજે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને આગળ હુકમ કર્યો, “અય મૂસા ! આ બન્ને તમારા રબની મહાન આયતો છે. ફિરઓન અને તેના લોકો તરફ પાછા જાઓ અને તેમને તમારા રબ તરફ દાવત આપો.”

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ ફિરઓનને કહ્યું કે, “હું અલ્લાહનો રસૂલ છું અને હું સાચું બોલી રહ્યો છું.” તેમણે પોતાનો અસા જમીન ઉપર નાખી દીધો અને તે સાપ બની ગયો.

આ મોઅજિઝાથી ફિરઓન ડરી ગયો અને તેણે તેના વજીરોની સલાહ માગી. વજીરોએ ફિરઓનને કહ્યું કે, “હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ તો ફક્ત જાદૂગર છે અને આપણા પોતાના જાદૂગરો આવું જાદૂ કરી શકે છે.”

ફિરઓને બધા મોટા જાદૂગરોને દરબારમાં બોલાવ્યા. જ્યારે તેમને જાણાવવામાં આવ્યું કે તેમણે શું કરવાનું છે, તે સમયે તેમને કોઈ ચિંતા ન હતી. તેમણે જમીન ઉપર રસ્સીઓ ફેંકી અને બધી રસ્સીઓ સાપની જેમ હલનચલન કરવા લાગી. પરંતુ જ્યારે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ પોતાનો અસા ફેંક્યો તો તે સાપ બનીને બધી રસ્સીઓને ગળી ગયો. જાદૂગરો જાણી ગયા કે આ તો જાદૂ નથી, પરંતુ મોઅજિઝો છે. તેઓ સજ્દામાં પડી ગયા અને કહ્યું કે, “અમે મૂસાના રબ ઉપર ઈમાન લાવ્યા.”

આ જોઈને ફિરઓન ગુસ્સે થઈ ગયો અને તેણે ચેતવણી આપી કે જો જાદૂગરો તેમના શબ્દોને પાછા નહીં લઈ લે તો ફિરઓન તેમને મારી નાખશે. તેઓ ફિરઓનથી ડર્યા નહીં અને પોતાના ઈમાન ઉપર મક્કમ રહ્યા એટલે ફિરઓને તેમને બધાને કતલ કરી દીધા.

સબક 13 : હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ ભાગ 2

અલ્લાહે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને હુકમ કર્યો કે, “ફિરઓનને ચેતવણી આપો કે હું તેને અને તેના લોકોને, જો તે લોકો પોતાની સરકશીને દૂર નહીં કરી દે તો, સજા કરીશ.” પરંતુ ફિરઓન અભિમાની હતો. તેણે આ ચેતવણીને સાંભળી નહીં.

થોડા સમયમાં જ તેમની ફસલોને તીડ ખાઈ ગયાં. નાઈલ નદીમાં પૂર આવ્યું અને લોકો જૂ અને બીમારીઓથી કંટાળી ગયા.

જ્યારે આવું બધું થવા લાગ્યું તો લોકો હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પાસે દોડતા આવ્યા અને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને કહ્યું કે, અઝાબથી છુટકારા માટે અલ્લાહથી દુઆ કરો. અને તે લોકોએ વાયદો કર્યો કે, અમે ઈમાન લઈ આવીશું. પરંતુ જ્યારે તેઓ સાજા થઈ ગયા અને પરિસ્થિતિ સુધરી ગઈ તો તે લોકો બુતપરસ્તી તરફ પાછા વળી ગયા.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ બની ઈસરાઈલના લોકોને એકઠા કર્યા અને પેલેસ્ટાઈન તરફ નીકળી ગયા. ફિરઓને જાણી લીધું કે મૂસા અલૈહિસ્સલામ અને તેમને માનનારા લોકો દેશ છોડીને નીકળી ગયા છે એટલે તે એક મોટું લશ્કર લઈને તેમની પાછળ આવ્યો.

જ્યારે બની ઈસરાઈલના લોકો રાતા સમુદ્રના કિનારે પહોંચ્યા તો તેમણે જોયું કે ફિરઓનનું લશ્કર તેમનો પીછો કરી રહ્યું છે, અને તેમને લાગ્યું કે હવે તેઓ બધા માર્યા જશે. પરંતુ હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ પોતાનો અસા રાતા સમુદ્રના પાણી ઉપર માર્યો, અને પાણી બે ભાગમાં વહેંચાઈ ગયું અને વચ્ચે એક રસ્તો દેખાયો. બની ઈસરાઈલના લોકો ઝડપથી તે રસ્તા ઉપર આગળ વધી ગયા અને સલામતીથી પેલે પાર પહોંચી ગયા.

જ્યારે ફિરઓને જોયું કે પાણીની અંદર રસ્તો બની ગયો છે તો તે પણ પોતાના લશ્કર સાથે રસ્તા ઉપર આગળ વધ્યો, પણ જ્યારે તે સમુદ્રની વચ્ચે પહોંચ્યો તો અચાનક બે ભાગમાં વહેંચાયેલું પાણી પાછું એક થઈ ગયું અને ફિરઓન અને તેનું લશ્કર પાણીમાં ડૂબવા લાગ્યું.

પોતાના જીવનની અંતિમ ઘડીઓમાં ફિરઓને અલ્લાહની શક્તિ અને મહાનતાનો એહસાસ કર્યો, પરંતુ હવે ઘણું મોડું થઈ ચૂક્યું હતું. ફિરઓન અને તેના લોકો ઊંડા સમુદ્રમાં ડૂબી ગયા. આવી રીતે અલ્લાહે બની ઈસરાઈલને ફિરઓનથી બચાવી લીધા.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ બની ઈસરાઈલના લોકોને વાચદો કર્યો હતો કે જ્યારે તેઓ મિસર દેશને છોડી દેશે તો તેમની હિદાયત માટે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ આસમાની કિતાબ લઈ આવશે.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ કિતાબ માટે અલ્લાહ પાસે દુઆ કરી. અલ્લાહે હુકમ કર્યો કે, “‘સિનાઈ’ પહાડી ઉપર આવી જાઓ અને ત્યાં ત્રીસ રાત્રીઓ રોકાઓ.”

જ્યારે હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ સિનાઈ પહાડીથી તેમના લોકોની વચ્ચે પાછા આવ્યા તો તેમની પાસે આસમાની કિતાબ ‘તૌરાત’ હતી જેના ઉપર અલ્લાહની વહીઓ લખેલી હતી, અને તે તખ્તીના સ્વરૂપમાં હતી. પરંતુ જ્યારે તેઓ સિનાઈ પહાડી ઉપર હતા ત્યારે સામરી નામના એક માણસે લોકો પાસેથી સોનું ભેગું કરીને સોનાનું એક વાછરડું બનાવી લીધું હતું.

જ્યારે ફિરઓન ડૂબી રહ્યો હતો ત્યારે હઝરત જિબ્રઈલ અલૈહિસ્સલામના પગ નીચેની ધૂળ સામરીએ પોતાની પાસે રાખી લીધેલી હતી. સામરીએ એ ધૂળ સોનાના વાછરડાના મોઢામાં નાખી દીધી એટલે વાછરડું બોલવા લાગ્યું અને લોકો તેની ઈબાદત કરવા લાગ્યા.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ આ જોઈને ઘણા નારાજ થયા. તેમણે લોકોને પૂછ્યું કે, “શું તમારે પણ ફિરઓનની જેમ અલ્લાહનો ગઝબ વહોરી લેવો છે ?”

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ તે પછી સોનાના વાછરડાને પીગળાવીને તેનો દરેક અંશ સમુદ્રમાં ફેંકી દીધો.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામનો એક કિસ્સો :

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ એક દિવસે એક બંજર પહાડી ઉપરથી પસાર થઈ રહ્યા હતા. તેમણે પહાડીની એક ગુફામાં એક પરહેઝગાર માણસને બેઠાં બેઠાં અલ્લાહની ઈબાદત કરતો જોયો.

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને ઈચ્છા થઈ કે લાવ જરા આ પરહેઝગાર માણસ સાથે વાતચીત કરું. હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ તેની નજીક ગયા અને તેને સલામ કરી. પરહેઝગાર માણસે વધારે ધ્યાન આપ્યા વગર આટલું પૂછ્યું, “તમે કોણ છો ?”

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “હું મૂસા છું.”

પરહેઝગાર માણસે પૂછ્યું, “શું તમે મૂસા નબી છો ?”

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો કે, “હા.”

પરહેઝગાર માણસે કહ્યું, “તો પછી અલ્લાહ પાસે દુઆ માગો કે તે મારી ઈચ્છા પૂરી કરે.”

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ કહ્યું, “તમારે શું જોઈએ ?”

પરહેઝગાર માણસે જવાબ આપ્યો કે, “હું ૧૦૦ વર્ષથી અહીં બેઠાં બેઠાં અલ્લાહની ઈબાદત કરું છું. હું ઈબાદત સિવાય કંઈ જ કામ કરતો નથી. અલ્લાહને પૂછો કે તે મારી ઈબાદતનો કેવો બદલો આપશે ?”

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામએ જવાબ આપ્યો, “હું હમાણાં જ જાણી લઉં છું.” આટલું કહીને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પહાડીની ટોચ ઉપર ગયા અને મોટા અવાજે દુઆ માગવા લાગ્યા, “અય રોજી આપનાર અલ્લાહ ! આ માણસ જાણવા માગે છે કે તું તેની ઈબાદતનો કેવો બદલો આપીશ ? મને બતાવ હું તેને શું જવાબ આપું ?”

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામને એક અવાજ સંભળાયો. “અય મૂસા ! તેને કહી દો કે અમે તને કેવો બદલો આપવાના છીએ તે વાત આવતી કાલે જાણાવી દઈશું.”

હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ પરહેઝગાર માણસ પાસે પાછા આવ્યા અને અલ્લાહની વાત તેને જાણાવી દીધી.

પરહેઝગાર માણસે કહ્યું, “કંઈ વાંધો નથી ! દિવસ પૂરો થવામાં મોડું નહીં થાય.”

પરહેઝગાર માણસની ટેવ હતી કે દરરોજ વહેલી સવારે નજીકના ઝરણા પર જઈને નાહી આવતો અને થોડુંક પાણી પોતાના ઉપયોગ માટે લઈ આવતો. બીજા દિવસે સવારે તે આવી રીતે ઝરણા તરફ નીકળ્યો પરંતુ રસ્તો ભૂલીને કોઈ બીજી જગ્યા ઉપર ચાલ્યો ગયો. સૂરજના તાપથી તેને તરસ લાગી અને તે થાકી ગયો.

તે એક પથ્થર ઉપર બેઠો બેઠો પોતાના મોત વિષે વિચારવા લાગ્યો. એ જ સમયે તેણે જોયું કે સામેથી કોઈ બીજો માણસ આવી રહ્યો છે. તેણે પેલા માણસને ઈશારો કરીને બોલાવ્યો. જ્યારે તે માણસ નજીક આવ્યો તો તેને કહ્યું કે, “મને થોડું પાણી મેળવવામાં મદદ કરો.”

પેલા માણસે જવાબ આપ્યો કે, “અહીં આખા જંગલમાં પાણી ક્યાં છે ? મારી પાસે થોડું છે, પણ તે મારા પોતાના માટે જ છે.”

પરહેઝગાર માણસ રડવા લાગ્યો. બીજા માણસે કહ્યું, “સારું ! હું તમને એક ગ્લાસ પાણી આપું તો તેના બદલામાં તમે મને શું આપશો ?”

પરહેઝગાર માણસે કહ્યું કે, “મારી પાસે તો કંઈ જ નથી. હું ૧૦૦ વર્ષથી ગુફાની અંદર ઈબાદત કરવા સિવાય કંઈ જ કરતો નથી.”

બીજા માણસે કહ્યું, “જો તમે તમારી ૧૦૦ વર્ષની ઈબાદતનો સવાબ મને આપી દો તો હું તમને એક ગ્લાસ પાણી આપીશ.”

પરહેઝગાર માણસે વિચાર કર્યો કે તે જીવતો રહેશે તો વધારે ઈબાદત કરીને અલ્લાહ પાસેથી સવાબ મેળવી લેશે એટલે તેણે કહ્યું કે, “હું તમને મારા ૧૦૦ વર્ષની ઈબાદતનો સવાબ આપી દેવા તૈયાર છું.”

બીજા માણસે તેને એક ગ્લાસ પાણી આપી દીધું અને પરહેઝગાર માણસ તેની ગુફામાં પાછો આવી ગયો.

સવારે મૂસા અલૈહિસ્સલામ ઉપર વહી નાઝિલ થઈ કે પેલા પરહેઝગાર માણસે તેના ૧૦૦ વર્ષની ઈબાદતો એક ગ્લાસ પાણીના બદલામાં બીજા માણસને આપી દીધી છે. હવે તે પરહેઝગાર માણસને કહો કે, “૧૦૦ વર્ષથી દરરોજ તું જેટલું પાણી પીતો રહ્યો છે તેની કિંમત પણ ચૂકવી દે.”

એટલે મૂસા અલૈહિસ્સલામ તેની ગુફામાં આવ્યા અને તેના સુધી અલ્લાહનો પયગામ પહોંચાડી દીધો. પરહેઝગાર માણસે કહ્યું, “અય મૂસા નબી ! મેં તો મારી ૧૦૦ વર્ષની ઈબાદતો વેચી દીધી છે.”

મૂસા અલૈહિસ્સલામએ કહ્યું, “હા, મને ખબર છે, પણ અલ્લાહ કહે છે કે, જ્યારે ૧૦૦ વર્ષની ઈબાદતની કિંમત એક ગ્લાસ પાણી હોય તો પછી તમે ૧૦૦ વર્ષથી જેટલું પાણી પીતા રહ્યા છો તેની કિંમત પણ ચૂકવવી પડશે.”

જ્યારે પરહેઝગાર માણસે આ વાત સાંભળી તો તેને આઘાત લાગ્યો, તે જોર જોરથી કહેવા લાગ્યો કે, “અય મૂસા નબી ! અલ્લાહ પાસે દુઆ માગો કે અલ્લાહ મારા ગુનાઓને માફ કરી દે. અલ્લાહ તો રહમાન અને રહીમ છે.”

મૂસા અલૈહિસ્સલામ ઉપર વહી નાઝિલ થઈ કે, “પરહેઝગાર માણસને જણાવી દો કે તારી આજની ઘડીની ઈબાદતે અલ્લાહને તારી ૧૦૦ વર્ષની ઈબાદત કરતાં વધારે રાજી કર્યો છે અને અલ્લાહે હવે તને ૧૦૦૦ વર્ષની ઈબાદતોનો સવાબ આપ્યો છે.”

મૌલા અલી અલૈહિસ્સલામએ ફરમાવ્યું છે કે, “અલ્લાહને તમારો એ ગુનો કે જે તમને દુઃખી કરી દે અને પસ્તાવો કરાવી દે તે વધારે પસંદ છે તે નેકીના કરતાં કે જે તમને અભિમાની બનાવી દે.”

સબક 14 : હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ

હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામની માનું નામ હઝરત બીબી મરયમ સલામુલ્લાહ અલૈહા છે.

તેમના કોઈ પિતા ન હતા.

જ્યારે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ ૩૦ વર્ષના થયા તો તેમને અલ્લાહ તરફથી કારે રિસાલત શરૂ કરવાનો હુકમ થયો અને આસમાની કિતાબ 'ઈન્જિલ' તેમના ઉપર નાઝિલ થઈ.

તેમના મોઅજિઝાઓ આ પ્રમાણે હતા :

- મડદાને જીવિત કરી દેતા હતા.
- આંધળાને દેખતો કરી દેતા હતા.
- બીમારીઓને દૂર કરી દેતા હતા.

આ મોઅજિઝોઓના કારણે યહૂદીઓ તેમના પર ઈમાન લઈ આવ્યા અને કેટલાક બીજા લોકો તેમના દુશ્મન બની ગયા.

હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામએ તેમના અનુયાયીઓમાંથી બાર જણાને પસંદ કરી લીધા અને તેમને ઈન્જીલની તાલીમ આપી કે જેથી તેઓ દૂરના વિસ્તારોમાં જઈને લોકોને હિદાયત કરે.

જે લોકો હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામથી નફરત કરતા હતા તેમણે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામને કતલ કરવાનું વિચાર્યું.

હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામના અનુયાયીઓમાંથી એક યહૂદા નામનો માણસ હતો. આ લોકોએ તેને ૩૦ ચાંદીના સિક્કા આપ્યા કે જેથી તે તેમને બતાવી દે કે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ ક્યા ઘરમાં રહે છે. આ લોકો હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામને શૂળી ઉપર ચડાવીને કતલ કરી દેવા માગતા હતા.

આ સમયે અલ્લાહે હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામને સુરક્ષિત રાખવા માટે આસમાનમાં બોલાવી દીધા. તે દરમિયાન યહૂદા હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામના ઘેર ગયો, પરંતુ ઘર ખાલી હતું. તે ઘરમાં હતો ત્યારે અલ્લાહે તેનો ચહેરો બદલીને હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામથી મળતો આવતો બનાવી દીધો.

જ્યારે તે દુશ્મનોને ઘર ખાલી છે, એવું કહેવા ઘરમાંથી બહાર નીકળ્યો તો બધાએ તેને પકડી લીધો અને તેને ઉપાડી ગયા.

તે કહેતો રહ્યો કે હું હઝરત ઈસા નથી, પરંતુ તે લોકો માન્યા નહીં અને તેને શૂળી પર ચડાવી દીધો.

હઝરત રસૂલલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલૈહે વ આલેહી વસલ્લમએ ફરમાવ્યું છે કે, “જ્યારે આપણા બારમા ઈમામ અલૈહિસ્સલામ ઝુહૂર ફરમાવશે તો હઝરત ઈસા અલૈહિસ્સલામ આસમાનથી નીચે ઊતરીને બારમા ઈમામની પાછળ નમાઝ પઢશે.”